

УДК 65.011.4

Лесюк В. – аспірант

Полтавський державний аграрний університет

ВПЛИВ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ЕКОНОМІЧНУ ЕФЕКТИВНІСТЬ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Lesyuk V.

Poltava State Agrarian University

THE IMPACT OF PERSONNEL MANAGEMENT ON THE ECONOMIC EFFICIENCY OF AGRARIAN ENTERPRISES

Ключові слова: економічна ефективність, аграрні підприємства

Keywords: economic efficiency, agrarian enterprises

Управління персоналом відіграє важливу роль на будь-якому підприємстві, незалежно від його виду економічної діяльності. На сьогодні чи не найголовнішою галуззю національної економіки України є аграрна. Тому з огляду на стрімкий розвиток економічних відносин в сучасному світі перед аграрними підприємствами постає не лише питання забезпечення продукцією споживачів, проте й сам процес управління.

Роль персоналу в діяльності підприємства є визначальною. Оцінювання точного внеску як окремого працівника, так і колективу загалом, кінцевий результат господарської діяльності економічної системи є складним процесом, оскільки, крім прямого трудового внеску, у створення продукту вкладається також уречевлена в основних і оборотних засобах праця. Використання праці в сільському господарстві має певні особливості, пов'язані із специфікою самої галузі: сезонний характер виробничого процесу; зосередження виробництва насамперед у сільській місцевості; посилена інтенсифікація, що зумовлює зменшення потреби в персоналі; скорочення галузі тваринництва в більшості підприємств, яка завжди забезпечувала сільських жителів робочими місцями; урбанізація – зростання ролі міст і, як наслідок, відтік кадрів із села тощо [1, с. 117 – 118].

Необхідною умовою ефективного управління персоналом на підприємстві є розуміння учасниками трудового процесу цілей і засобів їх досягнення. Йдеться про формування механізму, який дає змогу співробітникам підприємства однаково ефективно впливати як на розробку планів діяльності, так і на вибір способів та шляхів реалізації складених планів. Правильне функціонування такого механізму можливе за умови добре налагодженої системи комунікацій на підприємстві, яка забезпечує чітке розуміння кожним працівником своїх функцій як в особистому трудовому процесі, так і в діяльності виробничого колективу в цілому. Разом із тим важливо забезпечити повне і своєчасне інформування служби управління персоналом про рівень сприйняття і виконання трудових завдань кожним учасником виробничого процесу [2, с. 207].

Здійснюючи організаційні заходи щодо вдосконалення структури персоналу, слід мати на увазі, що найбільший ефект можна досягти шляхом акценту на покращення управління підприємством. Удосконалення системи управління може не тільки підвищити продуктивність праці менеджерів, але й поліпшити організацію та продуктивність праці всіх працівників, збільшити виробництво та скоротити час простою персоналу та обладнання [3, с. 99].

Ефективність функціонування комплексної системи управління персоналом підприємства правомірно розглядати як частину ефективності діяльності підприємства в цілому. Однак у даний час немає єдиного підходу до оцінки такої ефективності.

Складність полягає в тому, що процес трудової діяльності працівників тісно пов'язаний і з виробничим процесом, і з його кінцевими результатами, і з соціальним розвитком підприємства. Відповідно, методика оцінки заснована на виборі критеріїв ефективності роботи організаційної, економічної і соціальної підсистем комплексної системи. У якості таких критеріїв можуть виступати цілі цих підсистем [4].

Для успішного виконання всіх покладених на управлінський персонал підприємства функцій необхідно постійно відслідковувати та забезпечувати: достатню чисельність апарату управління підприємством, рівень кваліфікації управлінських робітників; відповідність профілю підготовки персоналу роботи, що виконується; творчий потенціал робітників апарату управління; відношення персоналу до змін; перспективність мислення та готовність ризикувати керівних робітників різних рівнів. Крім того, для аналізу ефективності системи управління підприємством розраховується ряд показників [5].

До показників для оцінки економічної ефективності управління персоналом підприємства належать: співвідношення витрат, необхідних для забезпечення підприємства кваліфікованими кадрами, і результатів, отриманих від їхньої діяльності; відношення бюджету підрозділу підприємства до чисельності персоналу цього підрозділу; вартісна оцінка розходжень у результативності праці (визначається різницею оцінок результатів праці кращих і середніх працівників, що виконують однакову роботу). Крім того, у ринковій економіці важливе значення мають такі економічні показники, як: прибуток, продуктивність праці, обсяг продажів, рентабельність, продуктивність праці працівників; співвідношення темпів росту продуктивності праці працівників з темпами росту середньої заробітної плати; фонд оплати праці і зарплатоємкість; витрати на керівництво [6, с. 428].

Заходи щодо вдосконалення управління виробництвом спрямовані на те, щоб зменшити управлінський персонал підприємства за рахунок вдосконалення організаційної структури та збільшення випуску продукції. Результатом цих дій буде покращення основних показників економічної ефективності, раціоналізація системи управління та зростання продуктивності праці [3, с. 103].

Таким чином, управління персоналом має безпосередній вплив на економічну ефективність аграрних підприємств. Для здійснення ефективного управління необхідно відслідковувати та контролювати всі позитивні та негативні процеси на підприємстві.

Список використаних джерел

1. Бодрий Я. А. Тенденції та ефективність використання персоналу аграрних підприємств в умовах економічної кризи. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 52 (1). С. 116 – 121.
2. Лепьохіна-Таберко І. О. Підходи, що визначають економічну ефективність роботи з персоналом. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2011. № 4. С. 205 – 208.
3. Лесюк В. С. Забезпечення економічної ефективності управління персоналом аграрних підприємств. *Агросвіт*. 2021. № 21 – 22. С. 97 – 104.
4. Дорошенко К. А. Ефективність управління персоналом в організації. *Технології та дизайн*. 2015. № 3 (16). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2015_3_17 (дата звернення: 10.04.2022).
5. Селезньова Г. О., Іполітова І. Я. Оцінювання ефективності системи управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2020. № 3. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7711> (дата звернення: 10.04.2022).
6. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Управління персоналом : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 468 с.